

De Baakse bankengeldanekdote

De omstreeks 1725 gebouwde houten kerkschuur in het weiland nabij boerderij de Bobbink gaf de geest in 1770. De kerk stortte toen in door het hoge water van de IJssel.

Op initiatief van de Heer van Baak, Johan Everhard Canisius van der Heijden, kreeg men officieel verlof een nieuwe kerkschuur te bouwen. Om de bouw mogelijk te maken werd Baakse gelovigen gevraagd een financiële bijdrage te leveren.

Aan de gevers van 100 gulden werd een mooie bank vóór in de kerk beloofd.

Toen bleek dat de bouw nogal wat duurder was geworden dan vooraf begroot, werd op voorstel van de Heer van Baak besloten bankengeld in te voeren:

Banken werden per opbod verhuurd. Twee boeren die honderd gulden hadden gegeven weigerden echter aan deze “bankenpacht” mee te doen. Er was hun een mooie bank beloofd zónder bankengeld. Bovendien was de kerk volgens hen ook zo duur geworden omdat meneer van der Heijden voor zich zelf veel te luxe zitplaatsen had laten realiseren. Vastberaden “veroorloofden zij zich de vrijheid” om steevast met het hele gezin op de eerste rij en dus op de mooiste banken van de kerk te gaan zitten, zonder ook maar één cent bankengeld af te dragen.

De heer van Baak liet die banken publiek verkopen, maar daar werden de boeren koud noch warm van: ze bleven de eerste banken bezetten, zulks tot groot ongenoegen van de Heer, althans de “Heer van Baak”.

Na afloop van de hoogmis heeft bovengenoemde Johan Everhard Canisius de boeren daarop, in het bijzijn van een gerechtsdienaar en een jachtopziener gewapend met een dubbelloops jachtgeweer gearresteerd en opgesloten bij “de andersdenkenden”: de protestanten uit Steenderen!

Een langslpend juridisch proces volgde. De nieuwe pastoor wist partijen uiteindelijk tot een “minnelijke” schikking te verleiden.

Beide partijen hebben uiteindelijk water bij de wijn gedaan. “Dat die twee boeren het destijds durfden op te nemen tegen de heer van Baak zal voor die tijd ongetwijfeld iets ongehoords geweest zijn.

Men kan zich afvragen of er in Baak in die tijd misschien ook al iets in de lucht hing van de ideeën van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap van de Franse Revolutie”, aldus pater Jan Koekkoek.

De nieuwe kerkschuur (thans in gebruik als verenigingsgebouw/zaal Concordia) was klaar in 1773.